

flere Punkter, har Medhold i Udtrykkene i de forskjellige Anordninger, som omhandle denne Sag, troer jeg, at det ikke vilde gjøre noget godt Indtryk, om Thinget for Diebliffet gif ind paa at bedømme dette Udkaft. Bagerne have den bestemte og faste Anskuelse, at der til Bagergaardene klæber et reelt Privilegium.

Det er denne Underfølgelse, jeg paa ingen Maade kan anerkjende hjemlet ad Lovgivningens Vel, men den henhører aldeles under Domstolenes Paakjendelse. Det er nok muligt, at det kan have sine Vanskeligheder med at afgjøre, hvorledes denne Sag egenlig skal anlægges, og mod hvem den skal rettes, om det skal være mod Staten eller den københavnske Commune, men jeg troer, at det er en Betænkelse, som Thinget ikke behøver at indlade sig paa, thi Thinget kan ganske roligt overlade til Bagerne, som have fremsat Fordringer i saa Henseende, at udfinde den Vel, de finde det meest passende at gaae. Naar Domstolene have afgjort Spørgsmaalet, vil det blive afgjort enten derhen, at der tilkommer Bagerne en Erstatning eller ogsaa derhen, at ingen tilkommer dem; i sidste Tilfælde er Sagen aldeles reen og klar, og man kan da foretage de Forandringer strax, som Lovudkastet sigter til. I det andet Tilfælde møder der vistnok en meget vigtig Betragtning, om det, man vil vinde, kan svare til det, man giver i Erstatning, og det er et meget vigtigt Punkt for Thinget, hvis det for Diebliffet skal indlade sig paa Loven uden Hensyn til, hvilken Erstatning der muligt i sin Tid kan blive givet. Jeg vilde have megen Betænkelse ved at give min Stemme til, at Loven udkom under Reservation af, at Bagerne skulde have Ret til at anlægge Erstatnings-Søgsmaal enten mod Staten eller Kommunen, naar jeg ikke havde nogen Idee om, hvor stor denne Erstatning vilde blive, men, er Sagen først afgjort ved Domstolene, og afgjort derhen, at Bagerne faae fuldstændig Erstatning med Hensyn til det Privilegium, som maatte antages at være reelt, da troer jeg, at man har en langt fastere Basis at staae

paa. Jeg skal derfor stemme for, at nærværende Sag ikke gaaer til anden Behandling.

David: Førend jeg udtaler mine Anskuelser om nærværende Sag, troer jeg at burde have min Stemme imod et Angreb, som er gjort paa Bagerlauget, og jeg anseer det saa meget mere som min Pligt, som jeg i det Hele ikke kan gaae ind paa, hvad Bagerlauget har tilladt sig at kalde sin „Protest“ mod det nærværende Lovudkaft. Der er nemlig af to ærede Rigsdagsmænd blevet henpeget paa, at Bagerlaugets Berettigelse og den nærværende factiske Tilstand af Bagernes Næring havde gjort det muligt for Bagerne, navnlig i Dyrtiden i 1846 og 1847, at lucrere overordentlig meget, og det er endog saa blevet antydet af den 4de Rigsdagsmand for Præsto Amt (Grundtvig), at derved det Bidrag, som var bestemt til at komme de Fattige til Hjælp, paa en Maade, idetmindste for endeel, skulde være gledet ned i Bagerlaugets Lomme. Dette maa jeg paa det bestemteste modsig; thi det beroer for det første paa en fuldkommen Misfjendelse af de factiske Omstændigheder, en Misfjendelse, som ogsaa den anden ærede Rigsdagsmand, til hvem jeg sigter, har gjort sig skyldig i, idet han omtalte Bagerlaugets Rettigheder, som om de i nogen betydelig Grad kunde forhindre et Fødemiddel, som er det meest uundværlige for den Fattige og den store Mængde af Ubejmede her i Staden, fra at naae det Punkt, som det ved fri Concurrence kunde naae. Det maa nemlig erindres, at Bagerlauget med Hensyn til Rugbrødsbagning kun forsaavidt kan siges at have Eneberettigelse, som den egentlige Bagning er overdraget de 50 Laugsbagere, men der findes desuden en meget stor Mængde af Rugbrødsbagere i København, som ikke have Andet at betale til de eneberettede Bagere end den temmelig moderate Taxt, som er sat paa Bagningen, og som ogsaa efter de factiske Omstændigheder meget ofte leveres for en ringere Pris af Laugsbagerne end efter Taxten.